

Početna Stranica > ... > Obiteljskopравни Predmeti I Nasljeđivanje > Razvod Braka I Zakonska Rastava > Austria

Razvod braka i zakonska rastava

Sadržaj omogućio

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Koji su uvjeti za dobivanje razvoda?

U austrijskom pravu postoje tri vrste razvoda braka: razvod braka na osnovi krivnje, razvod braka ako su od prestanka bračne zajednice protekle najmanje 3 godine i sporazumni razvod braka.

Bračni drug može zahtijevati razvod braka ako je njegov partner ozbiljno povrijedio dužnosti i obveze koje proizlaze iz braka ili nečasnim ili nemoralnim ponašanjem poremetio bračne odnose u tolikoj mjeri da se ne može očekivati ponovna uspostava životne zajednice koja odgovara biti braka.

Ako su od prestanka bračne zajednice protekle 3 godine, oba bračna druga mogu zahtijevati razvod braka zbog teško i trajno poremećenih bračnih odnosa.

Bračni drugovi mogu zajedno podnijeti zahtjev za razvod braka ako je od prestanka bračne zajednice proteklo najmanje 6 mjeseci, ako oboje priznaju da su bračni odnosi trajno poremećeni te između njih postoji sporazum o razvodu braka.

2 oji su razlozi razvoda?

Osnovni su razlog za razvod braka trajno poremećeni bračni odnosi. Takvo stanje može izazvati ozbiljna povreda bračnih dužnosti i obveza jednog partnera, posebno ako je bračni drug počinio prijevaru ili drugome nanio fizičko nasilje ili tešku duševnu bol. Čak i ako se ponašanje ne može smatrati povredom bračnih dužnosti i obveza jer je posljedica duševne bolesti ili usporedivog poremećaja, ali je brak ipak toliko ozbiljno narušen da se ponovna uspostava životne zajednice koja odgovara biti braka ne može očekivati te ako jedan od partnera boluje od teške i zarazne bolesti ili bolesti koja izaziva gađenje, drugi bračni drug može zahtijevati razvod braka. U svakom od navedenih slučajeva bračni drug koji zahtijeva razvod braka mora dokazati postojanje navedenih razloga. Međutim, ako su od prestanka bračne zajednice protekle 3 godine, nije potrebno utvrditi da je došlo do povrede bračnih dužnosti i obveza ili dokazati njezino postojanje.

3 Koje su pravne posljedice razvoda s obzirom na:

3.1 osobne odnose između supružnika (npr. prezime)

U načelu svaki bračni drug zadržava prezime koje je nosio za vrijeme braka. Međutim, ako je jedan bračni drug pri sklapanju braka uzeo prezime drugoga bračnog druga, on ponovno može uzeti svoje prvo prezime.

3.2 podjelu imovine supružnika

U načelu su bračni drugovi potpuno slobodni sporazumno odrediti što će biti s njihovom imovinom. To se može dogoditi ili uzajamnim odricanjem (čime zakonska podjela imovine za vrijeme braka ostaje na snazi i nakon razvoda braka), podjelom zajedničke imovine na temelju eventualnog bračnog ugovora ili prijenosom dijelova imovine s jednog bračnog druga na drugog.

U slučaju da bračni drugovi ništa nisu dogovorili u tom pogledu, svaki bračni drug može zahtijevati sudsku podjelu određenih dijelova imovine u vlasništvu obaju bračnih drugova. Podjeli podliježu takozvana „imovina u upotrebi bračnih drugova“ i „bračna uštedevina“. U imovinu u upotrebi bračnih drugova osim stana bračnih drugova i namještaja spadaju i sve ostale stvari koje su za vrijeme primjerene životne zajednice stvarno služile za svakodnevni život obaju bračnih drugova. Bračna uštedevina znači sva imovina koju su bračni drugovi stekli za vrijeme trajanja bračne zajednice.

Iz podjele su, na primjer, izuzete sve stvari koje je bračni drug unio u brak ili stečene zbog smrti ili kao dar od treće osobe. Nadalje, to su stvari koje služe osobnoj upotrebi ili obavljanju posla jednog bračnog druga te poduzeća i udjeli u poduzećima ako oni ne predstavljaju obične novčane vrijednosti.

Sud imovinu za podjelu mora podijeliti prema pravičnosti uz poštovanje svih relevantnih okolnosti, pri čemu posebno treba uzeti u obzir težinu i opseg doprinosa svakog bračnog druga u nabavi imovine u upotrebi bračnih drugova i stjecanju bračne uštedevine te dobrobit djece. Doprinosom se smatraju i plaćanje uzdržavanja, sudjelovanje u prihodima, upravljanje zajedničkim kućanstvom, skrb i odgoj zajedničke djece i svaka druga potpora u braku.

3.3 maloljetnu djecu supružnika

Otkako je 1. srpnja 2001. stupio na snagu Zakon o izmjeni Zakona o djeci (*Kindschaftsrechts-Änderungsgesetz*), roditelji nakon rastave imaju opsežne mogućnosti za uređivanje pitanja roditeljske odgovornosti. Nakon razvoda braka oba roditelja načelno zadržavaju zajedničku roditeljsku skrb nad maloljetnim djetetom. Međutim, ako žele zadržati punu zajedničku roditeljsku skrb, kao tijekom braka, roditelji moraju sudu unutar primjerenog roka dostaviti sporazum o glavnom boravištu djeteta. Roditelji se pred sudom mogu sporazumjeti i da će se skrb dodijeliti samo jednom roditelju ili da se skrbništvo jednog roditelja ograničuje na određene okolnosti.

U skladu sa Zakonom o izmjeni Zakona o djeci i osobnom imenu iz 2013. (*Kindschafts- und Namensrechtsänderungsgesetz*) sud može roditeljima dodijeliti zajedničku skrb i protiv volje jednog ili čak obaju roditelja ako utvrdi da je to najbolje za dobrobit djeteta. Roditelji se i u tom slučaju moraju sporazumjeti oko toga u čijem će se kućanstvu dijete uglavnom odgajati. Ako zajednička roditeljska skrb nije u najboljem interesu djeteta, sud mora odlučiti o tome kojem će se roditelju ubuduće dodijeliti isključivu skrb.

3.4 obvezu plaćanja naknade za uzdržavanje drugom supružniku?

Jedini odgovoran ili većim dijelom odgovoran bračni drug mora drugome, ako njegovi prihodi iz imovine i dohodak iz poslovne djelatnosti koji se od njega mogu očekivati u skladu s okolnostima nisu dovoljni, plaćati uzdržavanje primjereno životnim uvjetima bračnih drugova. Ako su oba bračna druga odgovorna za razvod braka, ali nijedan nije više odgovoran, onome bračnom drugu koji se ne može sam uzdržavati može se odobriti doprinos njegovu uzdržavanju, kad i ako je to pravično s obzirom na potrebe te imovinu i dohodak drugog bračnog druga. Obveza doprinosa može se vremenski ograničiti. Pri sporazumnom razvodu braka bračni drugovi mogu sami dogovoriti treba li jedan drugome plaćati uzdržavanje ili se oboje odriču zahtjeva za uzdržavanje.

4 Što pravni pojam „zakonska rastava“ znači u praksi?

Taj pravni institut ne postoji u austrijskom pravnom sustavu.

5 Koji su uvjeti za zakonsku rastavu?

Vidjeti odgovor na 4. pitanje.

6 Koje su pravne posljedice zakonske rastave?

Vidjeti odgovor na 4. pitanje.

7 Što izraz „poništenje braka“ znači u praksi?

U austrijskom bračnom pravu predviđen je poništaj braka (*Ehenichtigkeit*). Brak je ništavan ako nije sklopljen na odgovarajući način, ako je jedan od bračnih drugova u vrijeme sklapanja braka bio poslovno nesposoban ili je bio

bez svijesti ili mu je duševno stanje bilo privremeno narušeno, ako je brak isključivo ili pretežno sklopljen u svrhu omogućivanja jednom bračnom drugu da preuzme prezime drugoga ili dobivanja državljanstva drugog bračnog druga, bez namjere stvaranja bračne životne zajednice. Nadalje je brak ništavan ako je jedan od bračnih drugova u vrijeme sklapanja braka bio u važećem braku s trećom osobom ili je brak protuzakonito sklopljen između krvnih srodnika.

Brak se može sudski poništiti ako je u vrijeme sklapanja braka poslovna sposobnost jednog bračnog druga bila ograničena, a njegov zakonski zastupnik nije dao suglasnost za sklapanje braka, ako pri sklapanju braka jedan od bračnih drugova nije znao da je riječ o sklapanju braka ili ako je to znao, ali nije htio dati izjavu o želji za ulaskom u brak, ako je jedan bračni drug pogriješio u pogledu identiteta drugoga bračnog druga, ako je pri sklapanju braka pogriješio u pogledu okolnosti povezanih s drugim bračnim drugom, a zbog kojih ne bi ulazio u brak da je bio pravilno upoznat s činjeničnim stanjem i da je mogao pravilno ocijeniti bit braka, ako je pristao na brak zbog zlonamjernog iskrivljenja bitnih okolnosti ili ako je protupravno prijetnjom prisiljen na sklapanje braka.

8 Koji su uvjeti za poništenje braka?

Vidjeti odgovor na 7. pitanje.

9 Koje su pravne posljedice poništenja braka?

U slučaju poništaja smatra se da brak nikad nije ni sklopljen. Ako barem jedan bračni drug nije znao za ništavost braka pri sklapanju braka, na odnos bračnih drugova u pogledu imovinskog prava primjenjuju se propisi koji vrijede u slučaju razvoda braka. Djeca proizašla iz braka smatraju se zakonitima i nakon poništaja braka.

10 Postoje li načini alternativnog izvansudskog rješavanja pitanja povezanih s razvodom bez obraćanja sudu?

Razvod, prestanak ili poništaj braka može utvrditi samo sud. Problemi koji nastanu u pogledu razvoda braka mogu se, međutim, riješiti i izvansudskim putem (npr. mirenjem).

11 Gdje trebam podnijeti zahtjev (molbu) za razvod/zakonsku rastavu/poništenje braka? Koje formalnosti treba poštovati i koje dokumente moram priložiti zahtjevu?

Za sporove u pogledu razvoda ili poništaja braka ili u pogledu postojanja ili nepostojanja braka nadležni su okružni sudovi (*Bezirksgerichte*). Za takve sporove nadležan je onaj okružni sud u čijem okrugu bračni drugovi imaju zajedničko uobičajeno boravište ili su ga zadnji put imali. Ako u vrijeme ulaganja tužbe za razvod braka nijedan bračni drug nema uobičajeno boravište u tom okrugu ili nisu imali zajedničko uobičajeno boravište u Austriji, isključivo je nadležan sud u čijem se okrugu nalazi uobičajeno boravište tuženoga bračnog druga ili, ako se takvo uobičajeno boravište ne nalazi u Austriji, sud u čijem se okrugu nalazi uobičajeno boravište bračnog druga koji podnosi tužbu; u protivnom je nadležan Okružni sud u Beču (*Bezirksgericht Innere Stadt Wien*). Austrijski sudovi nadležni su za takve sporove ako je jedan od bračnih drugova austrijski državljanin, ako tuženik, a u slučaju tužbe za poništaj braka obaju bračnih drugova, barem jedan od njih, ima uobičajeno boravište u Austriji ili ako tužitelj ima uobičajeno boravište u Austriji ili je oboje supružnika imalo zadnje zajedničko uobičajeno boravište u Austriji ili tužitelj nema državljanstvo ili je u vrijeme sklapanja braka bio austrijski državljanin. Iako je riječ o isključivoj nadležnosti, moguće je dogovoriti drugo mjesto nadležnosti.

U slučaju tužbe za razvod braka potrebno je poštovati opće propise o obliku tužbe; u slučaju zahtjeva za sporazuman razvod braka – o kojem se odlučuje u izvanparničnom postupku – potreban je zahtjev koji su potpisala oba bračna druga. U svakom slučaju potrebno je priložiti vjenčani list; poželjno je priložiti i sve ostale isprave kojima se podupire zahtjev.

12 Mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka moguće je dobiti i za pitanja u pogledu razvoda braka (vidjeti

„Pravna pomoć – Austrija“). U postupku za razvod braka postoji relativna obveza zastupanja po odvjetniku. To znači da stranku koja se ne želi sama zastupati pred sudom može zastupati samo odvjetnik.

13 Je li moguće uložiti žalbu na odluku povezanu s razvodom/zakonskom rastavom/poništenjem braka?

Žalbe na odluke prvostupanjskog suda o razvodu ili poništaju braka ili o postojanju ili nepostojanju braka podnose se nadležnom višem sudu, odnosno pokrajinskom sudu (*Landesgericht*) kao drugostupanjskom sudu.

Protiv odluke žalbenog suda dopuštena je revizija samo ako odluka ovisi o rješenju pravnog pitanja materijalnog ili postupovnog prava, koje je važno za očuvanje pravnog jedinstva, pravne sigurnosti ili razvoja prava, na primjer, ako prizivni sud odstupa od sudske prakse Vrhovnog suda, takva sudska praksa ne postoji ili nije jedinstvena.

14 Što treba učiniti kako bi se u ovoj državi članici priznala odluka o razvodu/zakonskoj rastavi/poništenju braka koju je izdao sud u drugoj državi članici?

Takve se odluke (osim ako su donesene u Danskoj) automatski priznaju u Austriji, to jest nema potrebe za posebnim postupkom priznavanja, u skladu s Uredbom Vijeća (EU) 2019/1111 od 25. lipnja 2019. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću te o međunarodnoj otmici djece (SL L 178, 2.7.2019., str. 1.) („Uredba Bruxelles II.b“). Uredba Bruxelles II.b primjenjuje se *ratione temporis* na postupke pokrenute nakon 31. srpnja 2022. i na autentične isprave sastavljene i sudske nagodbe sklopljene nakon tog datuma. Na stare predmete primjenjuje se prvenstveno Uredba (EZ) br. 2201/2003 (Bruxelles II.a), tj. uredba koja je prethodila Uredbi Bruxelles II.b, no i ta je dopuštala priznavanje odluka o takvim predmetima bez posebnog postupka. Za priznavanje odluka donesenih u Danskoj i dalje su u pravilu potrebni posebni postupci.

15 Kojem se sudu moram obratiti kako bih se usprotivio priznavanju odluke o razvodu/zakonskoj rastavi/poništenju braka koju je izdao sud u drugoj državi članici? Koji se postupak primjenjuje u takvim slučajevima?

Zahtjev za nepriznavanje odluke o prestanku braka koja je donesena u inozemstvu podnosi se okružnom sudu u mjestu posljednjeg zajedničkog uobičajenog boravišta stranaka. Ako nijedan bračni drug nije imao uobičajeno boravište u tom okrugu ili nisu imali zajedničko uobičajeno boravište u Austriji, isključivo je nadležan okružni sud u čijem se području nadležnosti nalazi uobičajeno boravište tuženoga bračnog druga ili, ako ono nije u Austriji, okružni sud na čijem se području nadležnosti nalazi uobičajeno boravište bračnog druga koji podnosi tužbu; u protivnom je nadležan Okružni sud u Beču (*Bezirksgericht Innere Stadt Wien*) (članak 76. Zakona o sudskoj nadležnosti (*Jurisdiktionsnorm*)).

Postupci su uređeni Zakonom o izvanparničnim postupcima (*Außerstreitgesetz*). U skladu s člankom 31. Uredbe Bruxelles II.b podnositelj tužbe mora dostaviti presliku sudske odluke i potvrdu koju je izdao nadležni sud ili tijelo predmetne države članice u skladu s člankom 36. Uredbe Bruxelles II.b.

16 Koje zakonodavstvo u vezi s razvodom sud primjenjuje u postupcima između supružnika koji ne žive u ovoj državi članici ili su različitih nacionalnosti?

Pravo kojim se uređuju uvjeti za prestanak braka u predmetima povezanim s pravom druge države utvrđeno je u Uredbi Vijeća (EU) br. 1259/2010 od 20. prosinca 2010. o provedbi pojačane suradnje u području prava primjenljivog na razvod braka i zakonsku rastavu (SL L 343, 29.12.2010., str. 10.) („Uredba Rim III“). Pravila o sukobu zakona iz Uredbe Rim III imaju opću primjenu, odnosno primjenjuju se čak i ako mjerodavno pravo nije pravo uključene države članice.

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

■ Posljednji put ažurirano: 12/12/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJP-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.